

КО ЈЕ АКТИВНИ КУПАЦ У ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ?

Ива Ђинђић-Ђосић, чланица УО УПЕС

Прописи Европске уније

- 💧 Директива ЕУ 2019/944 о заједничким правилима за унутрашње тржиште електричном енергијом од 5. јуна 2019.
- 💧 Уредба ЕУ 2019/943 о унутрашњем тржишту електричне енергије од 5. јуна 2019.
- 💧 Министарски савет Енергетске заједнице
 1. Одлука број D/2021/13/MC-EnC од 30. новембра 2021. године;
 2. Одлука број D/2022/03/MC-EnC од 15. децембра 2022. године;
- 💧 Рок за поступање уговорних страна у складу са одлукама - **крај 2023. године.**

Прописи Европске уније и Републике Србије - Закон о енергетици

Закон о енергетици ("Сл. Гласник РС", бр. 145/2014, 95/2018, 40/2021, 35/2023, 62/2023, 94/2024.)

💧 **АКТИВНИ КУПАЦ** је крајњи купац или група крајњих купаца који ЗАЈЕДНИЧКИ делују, који **користи** или **складишти** електричну енергију произведену у оквиру својих објеката смештених у оквиру одређених граница, (*) или који **самостално продаје** произведену електричну енергију или **учествује у услугама флексибилности или мерама енергетске ефикасности**, при чему ове активности не представљају његову **основну комерцијалну или професионалну делатност**.

*Директива (ЕУ) 2019/944 даје могућност државама чланицама да одаберу да ли се производни објекат налази у оквиру објеката крајњег купца смештених у оквиру одређених граница, или у другом простору.

Прописи Европске уније и Републике Србије - Закон о енергетици

Активни купац има право да:

- 🔥 учествује на тржишту електричне енергије директно или путем агрегирања;
- 🔥 продаје сопствену произведену електричну енергију укључујући и путем **уговора о откупу електричне енергије**;
- 🔥 користи сопствену производњу искључиво за своје потребе;
- 🔥 учествује у услугама флексибилности и шемама енергетске ефикасности;
- 🔥 повери трећој страни **изградњу, без обзира да ли је трећа страна власник или не управљање објектима**, укључујући постављање, **управљање и одржавање** као и управљање подацима, с тим да се трећа страна не може сматрати активним купцем.

Прописи Европске уније и Републике Србије - Закон о енергетици

- 💧 Активни купац **подлеже тарифним ставовима утврђеним методологијом за одређивање цене приступа преносном и дистрибутивном систему**, а који одражавају трошкове који су транспарентни и недискриминаторни, при чему се посебно обрачунава електрична енергија која се предаје у мрежу, односно преузима из мреже, чиме се обезбеђује одговарајући и уравнотежен допринос расподели укупних трошкова система.
- 💧 Активни купац је **финансијски одговоран за одступање које проузрокује у систему и дужан је да уреди своју балансну одговорност** у складу са овим законом у оба смера испоруке.
- 💧 У случају да се обрачун електричне енергије крајњем купцу не врши у складу са ставом 3. овог члана, крајњи купац може да задржи постојећи начин обрачуна или да одабере начин обрачуна из става 3. овог члана

Прописи Европске уније и Републике Србије - Закон о енергетици

Активни купац који поседује објекат за складиштење енергије:

- 🔥 има право на прикључење на мрежу **у разумном року** у складу са Законом о енергетици и Уредбом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом
- 🔥 не подлеже двоструким накнадама, укључујући тарифне ставове за приступ мрежи, за ускладиштену електричну енергију која остаје у његовим објектима или када пружају услуге флексибилности операторима система;
- 🔥 не подлежу несразмерним захтевима или накнадама за лиценцирање;
- 🔥 може да пружа више услуга истовремено, ако је то технички изводљиво.

Прописи Републике Србије- Закон о енергетици- специфичности

Оператор система **ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈУ** активних купаца.

Оператор система **НА ЗАХТЕВ КРАЈЊЕГ КУПЦА** врши упис у евиденцију активног купца ако:

- 🔥 крајњи купац у захтеву наведе којим активностима из члана 2. став 1. тачка 3) овог закона планира да се бави и **да докаже да ниједна од активности из тог члана не представља његову комерцијалну или професионалну делатност; «ОСНОВНУ»**
- 🔥 наведе **да ли и које треће лице гради и управља** електраном и/или складиштем електричне енергије **у име и за рачун активног купца.**
- 🔥 У случају да **АКТИВНИ КУПАЦ ПЛАНИРА** да изгради електрану и/или складиште електричне енергије, оператор система је **дужан да утврди да се производња и складиштење електричне енергије одвијају у одређеним границама и да су електрана и/или складиште повезани на унутрашње инсталације објекта са или без могућности да вишак електричне енергије испоруче у систем, као и да инсталисана снага електране није већа од одобрене снаге прикључка за смер преузимања електричне енергије објекта купца из мреже.**

Ко је активни купац на тржишту Републике Србије?

Прописи Републике Србије- Закон о енергетици- специфичности

- 💧 Оператор брише из евиденције активног купца уколико престане да испуњава један или више услова или ако не испуњава обавезе у складу са законом.
- 💧 **Одлука о одбијању захтева за упис** у евиденцију оператора система, као и **одлука о брисању из евиденције** доноси се у **форми РЕШЕЊА** против кога је допуштена жалба Министарству.

Прописи Републике Србије које треба ревидирати

- 💧 Закон о коришћењу обновљивих извора енергије
- 💧 Уредба о условима испоруке и снабдевања електричном
- 💧 Правила о промени и колективној промени снабдевача и агрегатора
- 💧 Правила о раду тржишта електричне енергије
- 💧 Правила о раду преносног
- 💧 Правилник о обављању енергетске делатности и сертификацији
- 💧 Методологије за приступ систему

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

Контакт подаци:
Ива Ђинђић - Ћосић
idjindjic@gmail.com

ОКРУГЛИ СТО:
Ко је активни купац на тржишту Републике Србије?

Уз подршку

Привредна комора Србије, Ресавска 13-15, Београд, сала 1, 10. септембар 2025. године